

Tampereen kaupunki

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/12247/2026

Tampereen kaupungin lausunto työ- ja elinkeinoministeriön virkapuheenvuoron valmisteluun

Ministeriöissä valmistaudutaan tulevaan hallituskauteen ja ministeriöiden virkapuheenvuoroihin. Työ- ja elinkeinoministeriön virkapuheenvuoro rakentuu TEM:n ja hallinnonalan strategian kolmesta päätavoitteesta:

- elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu
- työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee
- puhtaat investoinnit edistävät ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Virkapuheenvuoro käsittelee ministeriön keskeisiin vastuisiin liittyviä haasteita ja niiden ratkaisuehdotuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö kutsuu sidosryhmiään osallistumaan valmisteluun. Kommentteja valmisteluun voi jättää lausuntopalvelun kautta 27.4.- 24.5.2026 välisenä aikana.

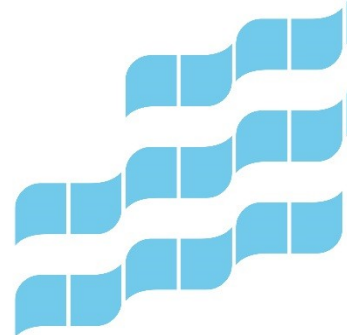
Mikä on TEMin strategian päätavoitteisiin liittyvä keskeinen haaste tai ongelma, joka tulisi ratkaista seuraavalla hallituskaudella? Mikä on ratkaisuehdotuksenne?

Korkeintaan kolme ongelmaa / haastetta ja ratkaisuehdotuksenne päätavoitteiden alle.

Elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu

1. Ongelma / haaste

Työmarkkinoiden muutokset, työllisyyden ja kasvun edistäminen sekä kuntien työllisyyspalvelujen rahoitus

Valtioneuvoston selonteossa julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2027–2030 todetaan, että pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus oli tarkoitus uudistaa vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote- ja TE-uudistusten jälkeistä tilannetta. Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistusta ei kuitenkaan viedä eteenpäin kuluvalle hallituskaudella. Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus tulevalle hallituskaudella on erittäin tarpeellista kuntien talouden ja työllisyyden ja kasvun edistämisen näkökulmasta.

TE-uudistuksessa kunnille osoitettu työttömyysturvamaksujen kompensatio perustuu vuoden 2023 työttömyystietojen mukaiseen poikkileikkaustilanteeseen. Rahoitus ei huomioi toimintaympäristön muutoksia, muun muassa työttömyystilanteen tai asukasmäärän muutoksia, joilla on kuitenkin todellisuudessa merkittävä kytkös aiheutuviin kustannuksiin.

Kasvun ja työllisyyden myönteisten vaikutusten realisoituminen globaalissa toimintaympäristössä on epävarmaa lyhyellä aikavälillä, mutta kustannusvaikutukset kohdistuvat kuntiin välittömästi esimerkiksi työttömyysturvamaksujen muodossa.

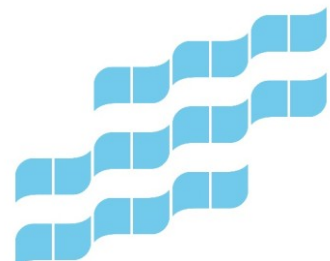
Käynnissä olevan työn murroksen myötä ammatteja katoaa ja uusia ammatteja ja osaamistarpeita muodostuu koko ajan. Tutkimus- ja kehitystoiminta on murroksessa. Uusia työvälineitä kehittyi koko ajan ja niiden haltuunotto ja hyödyntäminen on tärkeää kasvun näkökulmasta. Ennakoinnin merkitys, myös lyhyen aikavälin muutosten osalta korostuu.

Kuntien kotoutumisen rahoitukseen on kohdistunut merkittäviä leikkauksia kuluvalle hallituskaudella. Valtion talouden säästöt ovat kohdistaneet kotoutumiseen liittyvää rahoituspainetta kuntiin ja näin ollen julkisen talouden säästövaikutukset kertautuvat kuntien kasvavina kustannuspaineina. Tilanne näkyy erityisesti niissä kunnissa ja alueilla, joihin muutetaan aktiivisesti ulkomailta ja maahantulon perusteet ovat moninaiset.

Ratkaisut ongelmaan / haasteeseen

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudessa ja työttömyysturvamenojen rahoituksessa tulisi huomioida toimintaympäristön muutokset, kuten väestömäärän kehitys ja suhdannevaihtelut työttömyyden kasvaessa, mahdollisimman reaaliaikaisesti. Työttömyysturvamenojen rahoituksen reagoimattomuus toimintaympäristön muutoksiin sekä työttömyystilanteen aiheuttamat muutokset työttömyysturvamenoissa tuovat merkittäviä, nopeita ja vaikeasti ennustettavia kustannusvaikutuksia, joita on haastavaa sovittaa kuntien budjetointiprosessiin. **Kunnille tulee mahdollistaa tosiasialliset mahdollisuudet vaikuttaa kasvuun ja työllisyyden edistämiseen muuttuvassa toimintaympäristössä, johon vaikuttavat merkittävästi globaalit, ennakoimattomat tekijät.**

Kunnat maksavat portaittain nousevan rahoitusosuuden työttömyysturvan kustannuksista 100 päivän työttömyyden jälkeen. Rahoitusvastuu poistuu vain työllistymisen myötä. **Rahoitusjärjestelmää tulee muuttaa siten, että rahoitusvastuu poistuu kunnilta kokonaan**

työnhakijoiden osallistuessa aktiivitoimenpiteisiin. Kuntien tule voida kohdentaa vapautuvat resurssit aktiivitoimenpiteisiin, passiivisten työttömyysturvamaksujen sijaan.

Kuntien taloutta tukevaan työ- ja osaamisperusteiseen maahanmuuttoon tulisi panostaa aktiivisesti. Kansainvälistymistä ja kansainvälisten osaajien houkuttelua ja pitovoimaa tulee vahvistaa entisestään. Työ- ja osaamisperusteisen maahanmuuton edistämiseksi tulee laatia kansallinen maahanmuuton strategia, joka sisältää myös rahoitusuudistuksen. Rahoitusuudistuksen tulee tukea työ- ja osaamisperusteista maahanmuuttoa, joka kohdentuu paremmin moninaistuvaan kansainvälisiin muuttajiin. Nyt rahoitus kohdentuu lähinnä pakolaisten tai heikossa asemassa olevien, ei -työperäisesti maahanmuuton kotoutumisen tukemiseen. **Tampereen kaupunki näkee tarpeellisena, että kuntien rahoitusta uudistetaan siten, että se huomioi paremmin työ- ja osaamisperusteisen maahanmuuton lisäämisen ja pitovoiman edistämisen tavoitteet sekä kotoutumisen ja työllisyyden edistämisen kunnissa. Rahoituksessa on tärkeää huomioida erityisesti kaupunkien ja maahanmuuttajien palvelutarpeiden erilaisuus sekä toimenpiteiden vaikuttavuus.**

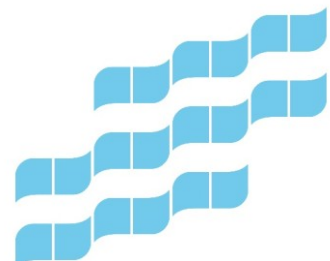
Valtioneuvoston selonteossa julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2027–2030 tuodaan esille, että korkeakoulutettujen nuorten aikuisten määrä pyritään nostamaan mahdollisimman lähelle 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. **Aloituspaiikkojen kohdentaminen kysyntälähtöisesti, työllistävälle aloille on erittäin tärkeä koulutustason noston periaate. Työllisyyden edistämisen tukemiseksi ja työllisyysasteen nostamiseksi korkeakoululuille tulisi asettaa työllistämisen edistämisen kannusteet.** Työllisyyden ja kasvun edistämiseksi soveltavia tieteitä tulee vahvistaa, samoin kuin opinto-ohjausta tukemaan paremmin kysyntälähtöisyyden näkökulmasta työmarkkinoiden toimintaa. Koulutustason nostamisella on pitemmän aikavälin vaikutuksia työllisyyteen. **Myös lyhyen aikavälin osaamisen vahvistavan toimia tulee kehittää ja ko. toimiin kohdentaa resursseja.**

Hallinnollisesta näkökulmasta valtion ja kuntien toimintojen päällekkäisyydet tulee selvittää ja purkaa. Valton ja kuntien roolit työllisyyden ja kasvun edistämässä tulee täsmentää ja suurien kaupunkien roolia vahvistaa.

2. Ongelma / haaste

Yrittäjyyden edistäminen ja työn vastaanottamisen kannusteet työllisyyden edistämisen ja kasvun vauhdittajina

Työn murros, teknologinen kehitys ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma synnyttävät tarpeen löytää uudenlaisia työllistymisen keinoja ja tukipalveluja. Laajassa kuvassa perinteinen, yksiurainen polku opinnoista työelämään ja eläkkeelle on rapistunut, ja tilalle ovat nousseet monialaisuus, limittäiset urapolut, yksinyrittäjyys sekä palkkatyön- ja yrittäjyyden yhteensovittaminen. Tämä aiheuttaa haasteita sekä ammatillisen osaamisen kehittämiseksi että vertaistuelle. Yksinyrittäjien sekä keikka-, vuokra- ja osa-aikatyöntekijöiden lisääntyvä määrä kasvattaa paitsi potentiaalisten työnantajien, myös niiden ihmisten joukkoa, joilla ei ole osaamisen kehittämisessä perinteistä työnantajan tukea.

Yksinyrittäjyys ja itsensä työllistäminen ovat kasvaneet. Yhden hengen yritysten määrä on noussut merkittävästi, kun taas työnantajayrittäjien määrä on pysynyt lähes ennallaan. Yrittäjyyden ja palkkatyön yhdistäminen yleistyy, samoin kuin verkostojen ja yhteisöjen rooli osaamisen kehittämisessä ja työllistymisessä. Jatkuva oppiminen ja aktiivinen osallistuminen ovat keskeisiä työelämävalmiuksia. Palkkatyön ja yrittäjyyden yhdistäminen tulee tehdä mahdollisimman joustavaksi ja kannattavaksi.

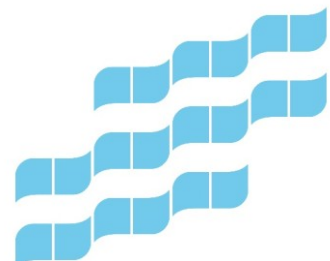
Osa-aikaisilla ja määräaikaisissa työsuhteissa tehtävällä työllä on työmarkkinoilla kysyntää. Työnantajat tarvitsevat työvoimaa osa-aikatyöhön, sesonki- ja keikkatyöhön. Tällä hetkellä työnvälitys em. työtehtäviin on haastavaa työnhakijoiden kokemien epävarmuustekijöiden ja työn vastaanottamiseen liittyvien kannustehaasteiden takia. Kasvun turvaamiseksi työnvälitys osa-aikatyöhön ja erilaisiin määräaikaisiin tehtäviin tulee tehdä mahdollisimman sujuvaksi ja työnhakijoita kannustavaksi.

Ratkaisut ongelmaan / haasteeseen

Tällä hetkellä työvoimaviranomainen arvioi tapauskohtaisesti, onko yrittäjyys pää- vai sivutoimista. Päätoiminen yrittäjyys estää työttömyysturvan saamisen, kun taas sivutoiminen yrittäjyys voi oikeuttaa soviteltuun etuuteen. On tarvetta selkeyttää tätä rajaa ja sen määrittelyä, jotta alkavan yrittäjien asema olisi uuden yrittäjän kannalta ennakoitavampi. **Sivutoimisen yrittäjyyden määritelmää tulee lieventää nykyisestä, erittäin tiukasta määritelmästä. Yrittäjyyttä tulee tukea mahdollistamalla laajemmin sivutoiminen yrittäjyys. Yrittäjyyttä tulee tukea myös erilaisilla toimilla, kuten mahdollistamalla verkostoitumista ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia.**

Etuusjärjestelmää tulee kehittää siten, että osa-aikatyön tai määräaikaisten tehtävien vastaanottaminen ei tuo pitkiä katkoja työttömyysturvaan ja tulojen vaikutukset muihin etuuksiin, esimerkiksi asumistukeen ja toimeentulotukeen ovat helposti hahmotettavissa. Esimerkiksi tulorekisteriä tulee viranomaisten hyödyntää ko. prosessissa laajemmin sujuvien työelämäsiirtymien turvaamiseksi. Vähäisenkin työn vastaanottaminen tulee tehdä kannattavaksi positiivisilla kannusteilla, esimerkiksi etuuskien suojaosilla. Suojaosat madaltavat työllistymiskynnystä, edistävät työnhakijoiden yhteyksiä työelämään ja mahdollistavat jatkotyöllistymistä. Suojaosat ovat erityisen tärkeitä esimerkiksi pitkään työttömänä olleille ja osatyökykyisille

Starttirahaa voidaan myöntää tällä hetkellä enintään 12 kk (6 kk + 6kk). Työvoimaviranomaisella tulisi olla mahdollisuus ja harkintavalta myöntää alkavan yritystoiminnan tueksi kolmas 6 kuukauden starttirahajakso yrittäjälle, joka palkkaa työntekijöitä, laajentaa yritystoimintaansa tai investoi yritystoimintansa kasvuun. Työllisyysasteen nostamiseksi em. toimet edistävät yrittäjyyttä ja tukevat ensimmäisen työntekijän palkkaamista.

3. Ongelma / haaste

Allianssiyhteistyö

Valtion ja C6-kaupunkien allianssiyhteistyön jatkuvuus elinvoimapolitiikassa, työllisyyden edistämässä ja kansainvälisen osaavan työvoiman saatavuuden edistämässä on erittäin tärkeää kasvun ja alueellisen kilpailukyvyyn tukemiseksi.

Työllisyyden ja kasvun edistäminen sekä työllisyysasteen nostaminen edellyttävät laajoja yhteiskunnallisia toimia ja eri toimijoiden yhteistä tavoitteenasettelua ja yhteistyötä.

Ratkaisut ongelmaan/haasteeseen

Vahvistetaan ja laajennetaan C6-kaupunkien ja valtion allianssiyhteistyötä kasvun ja työllisyyden edistämiseksi.

Valitaan yhteistyöteemoiksi keskeisimpiä kasvun ja työllisyyden edistämisen teemoja, esimerkiksi 1) nuorten työllisyyden edistäminen, 2) monialaisen yhteistyön kehittäminen, 3) alueiden strategisten elinvoimatekijöiden painotusten vahvistaminen ja rahoitusinstrumenttien hyödyntäminen ja 4) toimijoiden tiedon vaihdon ja tietojärjestelmien kehittäminen 5) työ- ja osaamisperusteisen maahanmuuton edistäminen ja työperäisen hyväksikäytön torjunta.

Työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

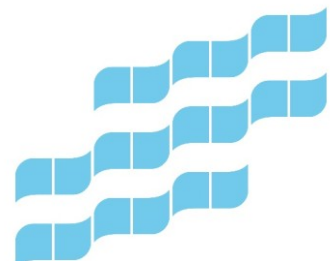
1. Ongelma / haaste

Työvoimaviranomaisen tulee voida aidosti kohdentaa voimavaransa ydintehtäväänsä eli työnvälitykseen, osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseen, alkavan yritystoiminnan tukemiseen ja yritysten toimintaedellytysten turvaamiseen.

Tällä hetkellä esimerkiksi toimeentulotukilain muutoksen myötä, työttömäksi kokoaikatyön hakijaksi ohjataan merkittävä määrä henkilöitä, ns. ensisijaisen etuuden piiriin, joiden ensisijaisina palvelutarpeina ovat sosiaali- ja terveystalvet. Työvoimaviranomaisella ei ole keinoja auttaa tämän kohderyhmän asiakkaita.

Hallituksen esitys sosiaalihuoltolain muutoksesta kumoo kuntouttavan työtoiminnan lain. Kuntouttavan työtoiminnan tilalle esitetään uutta työkäisten työkyvyn ja osallisuuden tuen palvelua, joka määritellään esityksessä vapaaehtoiseksi ja määrärahasidonnaiseksi palveluksi. Palvelu ei olisi työllistämistä edistävä palvelu, eikä siitä maksettaisi nykyisen kuntouttavan työtoiminnan tavoin kulukorvausta. Kuntouttava työtoiminta on vähentynyt merkittävästi sen jälkeen, kun kuntouttava työtoiminta siirtyi resurssineen hyvinvointialueelle.

Tampereen kaupungin huolena on, että sosiaali- ja terveystalveten tarvelähtöinen saatavuus heikkenee entisestään muutosesityksen myötä.

Ratkaisut ongelmaan / haasteeseen

Työvoimaviranomaisen ydintehtävään keskittymisen mahdollistaminen edellyttää, että työnhakijaksi ohjataan esimerkiksi Kelasta perustoimeentulotuen saajia, jotka ovat työvoimaviranomaisen palveluin tuettavissa kohti avoimia työmarkkinoita. Tällä hetkellä KELAsta ohjataan asiakkaita toimeentulotukilain perusteella ilman palvelutarvearviota. Edellytyksenä ydintehtävään keskittymiselle on myös, että työnhakijoille on tarjolla palvelutarpeiden mukaisesti sosiaali- ja terveyspalveluja ja esimerkiksi työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueen ja Kelan lakisääteinen työllistymistä edistävä monialainen yhteistoimintamalli eli TYM-palveluun resursoidaan riittävästi, asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta on merkittävää palveluvajeita. **Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan myös hyvinvointialueille tulisi asettaa työllistymisen edistämiseen liittyvät kannusteet.**

Toimeentulotukilain ja työttömyyden perusteella maksettavan työttömyysetuuden suhdetta tulee selkiyttää. Työttömyyden perusteella maksettavan sosiaalietuuden piiriin tulee kuulua vain ne henkilöt, jotka ovat käytettävissä kokoaikatyöhön tai kyvykkäitä vastaanottamaan työvoimaviranomaisen järjestämistä vastaavalla olevia palveluja. Työttömyyden perusteella sosiaalietuutta saavan henkilön tulee olla tosiasiallisesti työkykyinen.

Työvoimaviranomaisen rooli tulee kirkastaa siten, että työnhakijaksi ohjataan ja työvoimaviranomaisen palvelut kohdennetaan henkilöille, jotka ovat työvoimaviranomaisen keinoin autettavissa työmarkkinoille.

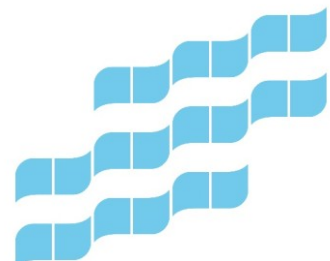
2. Ongelma / haaste

Hallituksen kevään 2026 kehysriihessä esitettyjen 50 norminpurkutoimen joukossa ei ollut työvoimapalvelujen sääntelyn keventämiseen kohdennettuja toimia.

Työvoimaviranomaisen tulee voida keskittää resurssinsa (sekä palvelut että henkilöstövoimavarat) parhaaksi katsomallaan tavalla. Tämä tarkoittaa, että lainsäädäntöä tulee keventää, esimerkiksi työnhakijan palveluprosessin sääntelyn ja hallinnollisten tehtävien osalta.

Työvoimapalvelujen sääntelyä tulee keventää ja työvoimapalvelujen resurssit tulee suunnata työvoimaviranomaisen ydintehtävään eli työnvälitykseen, osaavan työvoiman saatuun turvaamiseen, alkavan yritystoiminnan ja toimivien yritysten toiminnan tukemiseen. Työvoimapalvelujen resurssointi ja kuntien todelliset mahdollisuudet toteuttaa vaikuttavia työvoimapalveluja tulee turvata, jotta saadaan kasvua, työllisyyttä edistettyä ja työttömyysastetta nostettua.

Työvoimaviranomaisen tehtävien sääntelyn purkamisen myötä kuntien valtionosuusrahoitusta on vähennetty. Toisaalta lainsäädännön muutosten myötä työvoimaviranomaiselle on kohdennettu ja kohdennetaan jatkuvasti lisätehtäviä ja –työtä, mutta työmäärän lisääntymistä ei ole johdonmukaisesti kompensoitu valtionosuusjärjestelmässä. Tästä esimerkkinä

on toimeentulotukilain muutosesitys, jonka myötä perustoimeentulotuen saajia on tarkoitus ohjata entistä laajemmin työttömiksi kokoaikatyön hakijoiksi, ns. ensisijaisen etuuden piiriin. Myös sosiaalihuoltolain muutosesitys lisää työllisyyspalvelujen asiakkuuksia, mikäli se hyväksytään. Tampereen kaupungin arvio on, että asiakkuudet lisääntyvät työllisyyspalveluissa Tampereella enemmän, kuin mitä hallituksen esityksessä on vaikutusarviointina esitetty (10 %:ia kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista).

Ratkaisut ongelmaan / haasteeseen

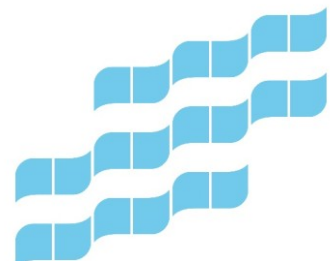
Työvoimaviranomaisella tulee olla laaja harkintavalta valita vaikuttavimmat keinot työllisyyden edistämiseksi. Kuntien merkittävä rahoitusvastuu toimii jo itsessään vaikuttavien palvelujen järjestämisen kannustimena.

Säädettäessä työvoimaviranomaiselle lisätehtäviä ja –työtä, tulee lisätehtävistä johtuvan työmäärän ja resursoinnin tarpeen kasvu korvata kunnille täysimääräisesti. Sellaisen lainsäädännön valmistelussa, jolla on vaikutuksia kuntien työllisyyspalvelujen tai työvoimaviranomaisen toimintaan tulee olla mukana kuntien, erityisesti C6-kaupunkien edustus.

Sääntelyä tulee purkaa esimerkiksi nykyisen työnhakijan palveluprosessin osalta. Työvoimaviranomaisen resurssit tulee voida kohdentaa tarkoituksenmukaisemmin, asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti. Työvoimaviranomaisella tulee olla palveluprosessin toteuttamisen osalta laaja harkintavalta.

Hallituksen kevään 2026 kehysriihessä esitettiin, että selvitetään tekoälyn parempaa hyödyntämistä julkisella sektorilla työn tehostamiseksi. Hallinnollisia tehtäviä tulee vähentää ja tietojärjestelmiä kehittää automatisaatiota ja tekoälyä hyödyntäen. Tiedon vaihdon sujuvoittaminen sekä lainsäädäntöä että tietojärjestelmiä kehittämällä eri viranomaisten välillä (esim. henkilötietoihin liittyvien kysymysten ratkaiseminen yhteisten asiakkuuksien tiimoilta) on myös tärkeä kehittämiskohde. **Tähän liittyen keskeistä on turvata KEHA-keskusten resurssit digitalisaation ja tietojärjestelmien kehittämiseen. Tarvitsemme tähän kansallisen tason ratkaisuja.**

Työttömän työnhakijalla on velvollisuus hakea aktiivisesti työtä, jotta hän säilyttää oikeutensa työttömyysturvaan. Pääsääntöisesti työttömällä työnhakijalla on velvollisuus hakea neljä työpaiikkaa kuukaudessa, mutta velvollisuutta voidaan alentaa yksilöllisen tilanteen mukaan. Työnhakuvelvollisuus määritellään tarkasti työllistymissuunnitelmassa. **Työhuksuunnitelmassa määriteltävästä määrällisestä työnhakuvelvollisuudesta tulee luopua. Työttömien työnhakijoiden tulee hakea työttömyysturvan vastineeksi aktiivisesti työtä ja työvoimaviranomaisen hänelle tarjoamia työmahdollisuuksia. Työnhakuprofiilin täyttämisen tulee olla työttömän työnhakijan pääsääntöinen velvollisuus. Säännökset työvoimaviranomaisen velvollisuudesta tehdä työnhakuprofiili työnhakijan puolesta tietyissä tilanteissa tulee purkaa.**

Työttömän työnhakijan sekä alueelliset että ammatilliset mahdollisuudet hakea työtä vaihtelevat esimerkiksi työmarkkinatilanteen mukaan. Määrällinen työnhakuvelvoite on lisännyt merkittävästi näennäistä työnhakua ja tästä on seurannut, että työnantajat ovat saaneet yhä lisääntyvässä määrin työhakemuksia, jotka eivät tosiasiallisesti kohdennu avoimeen työtehtävään. Seurauksena on ollut sekä julkisen työnvälityksen mainehaitta että julkiseksi ilmoitettujen avointen työpaikkojen vähentyminen. Työnantajat arvioivat entistä kriittisemmin avointen työpaikkojen ilmoittamista julkiseen hakuun. Muutos ei edistä vaikuttavaa työnvälitystä ja työllisyysasteen nostamisen tavoitetta, koska yhä useampi työpaikka jää julkisen työnvälityksen ulkopuolelle piilotyöpaikaksi.

Työnhakuvelvoitteen purkamisen myötä hallinnollinen työ vähenee, jolloin työvoimaviranomaisella on mahdollisuus kohdentaa vapautuvat resurssi tehostettuun työnvälitykseen.

3. Ongelma / haaste

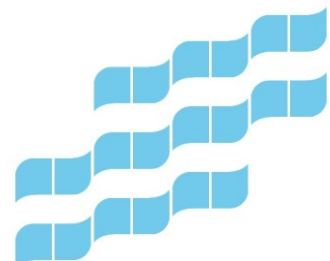
Hallituskaudella 2023–2027 kotoutumiseen ja maahanmuuttoon on kohdistunut usealta suunnalta erilaisia kiristyksiä ja leikkauksia, joiden yhteisvaikutuksia ei olla riittävällä tasolla arvioitu ja tunnistettu. Kolmen / kuuden kuukauden työttömyyssääntö, pysyvän oleskeluluvan saamiseen ja kansalaistamiseen liittyvät tiukennukset, kotoutumiseen kohdistuvat leikkaukset ja 2. asteen lukukausimaksut vaikuttavat Suomen maakuvaan ja hankaloittavat kaupunkien työtä veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi.

Ratkaisu ongelmaan / haasteeseen

Suomessa tulee laatia kokonaisstrategia työ- ja osaamisperusteisen maahanmuuton edistämiseksi. Työ- ja osaamisperusteista maahanmuuttoa sekä pitovoimatekijöitä tulee vahvistaa. Suomen maahanmuuttopolitiikassa on olennaista tunnistaa, että erityisesti työ- ja osaamisperusteinen maahanmuutto on tärkeä keino talouden kasvun tukemisessa, huolto-suhteen parantamisessa sekä yritysten osaajatarpeeseen vastaamisessa.

Kolmen / kuuden kuukauden työttömyyssäännöstä tulee luopua kokonaan tai sitä tulee keventää niin, että Suomeen jo kotoutuneille ja Suomessa työskennelleille osaajille taataan realistinen aikaikkuna uuden työn löytämiseksi ilman pelkoa oleskeluluvan perumisesta. Suomeen tulee kehittää kaupunkivetoinen ja työnantajien tarpeisiin perustuva kysyntälähtöinen maahanmuuton malli, jossa valituille työperäisille maahan muuttaville perheineen tarjotaan suora väylä pysyvään oleskelulupaan. Lisäksi työperäisesti muuttavien maahanmuuttoprosessia tulee älykkäitä digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen sujuvoittaa C6-kaupunkien ja valtion yhteistyönä.

Kotoutumisen rahoitus kunnille tulee turvata riittävällä tasolla niin, että myös työn ja opintojen perusteella muuttavien perheet saavat tarvitsemansa tuen asettautumiseen, kotoutumiseen, koulutukseen ja työllistymiseen. Toisen asteen maksullisuutta opiskelijan tai opiskelijan perheenjäsenen oleskeluluvalla maahan muuttaneille tulee tarkastella uudelleen ja selvittää kysyntälähtöisiä malleja, joissa työvoimapula-aloille kouluttautuminen olisi

kaikille maksutonta. Korkeakouluista ja 2.asteelta valmistuvien työllistyttyä oman alan työpaikkoihin esimerkiksi kahdeksi vuodeksi, tulisi mahdollistua pysyvän oleskeluvan saaminen. Tämä kiinnittäisi kansainvälisiä osaajia suomalaiseen yhteiskuntaan ja työmarkkinoille.

Puhtaat investoinnit edistävät ilmastotavoitteiden saavuttamista

1. Ongelma / haaste

Ratkaisut ongelmaan / haasteeseen

2. Ongelma / haaste

Ratkaisut ongelmaan / haasteeseen

3. Ongelma / haaste

Ratkaisu ongelmaan / haasteeseen

Lisätietoja:

Tarja Paulaniemi
kehittämispäällikkö
Tampereen kaupunki
040 679 8954
etunimi.sukunimi@tampere.fi

